

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto
11. uri predpoldne ter stane po pošti prejemanja
v Gorici na dom pošiljana:

vsako leto 13 K 20 v, ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.
„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob no-
vemu letu „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in
„Kazipot po Ljubljani in Kranjskih mestih“, dalje dva-
krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih
vozov“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
7 I. nadst. v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček.
Naročila brez doposlame naročnine se ne ozišamo.
Ogledi in poslanice se računajo po Petit-vrstah če
1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.
Pisane in spisi v uredniškem delu 80 v vrsta. Za
vse in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad tr.
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se na-
haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglaševanje plačati loco Gorica.

Dopis naj se pošilja le uredništvu.

Naročnina, reklamacija in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od »Soče« vsak
petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolsk.
ul., Jellersitz v Nunki ul., Ter. Leban na tekalšču Jos.
Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
kopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški
v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Volilna reforma in obmejni Slovenci.

Govoril na shodu v „Trgovskem Domu“
1. avgusta t. l. deželni poslanec dr. Treo.

„Druga točka današnjega dnevnega reda
volilna reforma.“

To je nov važen zakon za našo Avstrijo,
bode za mnoge generacije morda odločeval
avstrijskih narodov in avstrijskih poli-
tičnih ciljev.

V načelu smo gotovo vsi, kar nas je tu-
zbranih, iz vsega srca in prepričanja za-
volilno, enako in tajno volilno pravico. Mi
veravamo, da vsak brez razlike stanu in
brez razlike premoženja lahko izvršuje svoje
volilne pravice in sodeluje pri splošnem po-
litnem in gospodarskem razvoju naše države.
Veravamo pa seveda tudi, da je volilna re-
forma kolikor mogoče poštena in za nas z na-
rednega stališča sprejemljiva. Tako pošteno
volilno reformo smo si želeli; ali ta političen
vred je bil silno težak in različnim vladam
našim poslancem, ki so sodelovali kot ba-
le in zdravniki, spaka, ki se kaže na dan,
se kaže v prav nobeno čast.

Oglejmo si enkrat novo volilno reformo
našega narodnega obstanka in raz-
pisi. Naši poslanci pravijo, sedaj imamo Slo-
venci dosti več poslancev kakor prej. Slovenci
v ravno pravem premerju, da na približno
80.000 prebivalcev pride 1 poslanec.
To je vse hvale vredno, ali odločilno to
pred vsem pride ravno pri naših nasprot-
nih Italijanih in Nemcih en poslanec že na
100.000 oziroma 40.000 prebivalcev; ti so nam
po zakonskem načrtu daleč naprej.

Potem pa — in to hočem tukaj povdar-
ni glavna stvar to, ali imamo enega
dva poslance med petimi stotinami poslancev
ali manj. Glavna stvar je in ostane za
kot mali narod, ki nimamo ničesar več
privatni, to, da so naši volilni okraji posebno
v Kranjske narodno zavarovani in da so
zagotovljene Slovincem politične pravice
političen vpliv.

Na to so se morali vsi slovenski po-
slanci v prvi vrsti in brez ozira na strankar-
stvo ozirati.

In sedaj si oglejmo načrt volilne reforme
z ozirom na posamezne kronovine, kjer bi-
vamo Slovenci.

Začnimo s Kranjsko; ako pravijo, da
riba pri glavi smrdi, je volilna reforma v res-
nici tukaj začetek zla za Slovence. — Kranj-
sko je za volilno reformo vladi priredil načel-
nik Slovanske zveze, dr. Šusteršič. Iz
strankarske strasti proti narodno-napredni
stranki pa je odvzel kranjskim mestom in tr-
gom, ki so dosedaj volili narodno-napredno,
dosedanjo politično posest in veljavo ter do-
segel pri vladi, da so se kranjska mesta, trgi
in industrijski kraji pomešali s kmečkimi
okraji, kjer se seveda izgubi. — In glejte,
vlada ki je dala mestom in trgom po vseh
drugih kronovinah — na Češkem, Moravskem,
Gor. in Spod. Avstriji, Tirolskem in osebito
še na Štajerskem posebne volilne okraje, v
Galiciji celo s proporcionalnim volilnim zi-
stomom, je prav rada ponižala slovenska mesta
in trge na Kranjskem. Ne vem, kaj je vzrok
— ali se narodno-napredni poslanci za to niso
pravočasno in zadostno brigali, ali ima morda
dr. Šusteršič tolik vpliv glede Kranjske na
Dunaju, računati moramo vsekakor, da sedanji
načrt volilne reforme kranjskim mestom in
trgom ne prinese nobenih pravic, temveč jim
odvzame — do sedaj brez odpora — celo
dosedanje pravice.

S tem načelom na Kranjskem je pa bila
oškodovana tudi slovenska Koroška. Ko-
roška ima v slovenskem delu precej nemških
mest, trgov in industrijskih okrajev. Vse te
je po zahtevi Nemcev, enaki Šusteršičevi za-
hlevi za Kranjsko, vlada lahko pritegnila k
slovenskim kmečkim okrajem; vrh tega je slo-
venske okraje razcepila na vseh ostalih 8
nemških okrajev in tako oropala 100—120.000
koroških Slovencev po dolhili poročili vsakega
upanja, da dobi slovenski del Koroške, nad
100.000 Slovencev, politično zastopstvo v dr-
žavnem zboru.

Častiti zborovalci, jaz pravim, da že ta
politični rop na našem malem narodu je mo-
ral biti našim poslancem povod, da so naj-

odločnejše nastopili proti temu načrtu. In
mi, ki smo danes zbrani tudi v manifestacijo
za pravično volilno reformo, lahko slovesno
izrečemo, da smo odločno proti tej krivici in
da tudi od poslancev naših enkrat odločnega
odpora zahtevamo!

To pa še ni vsa nova krivica, ki se ima
zgoditi Slovincem. Poglejmo si še Štajer-
sko. Slovenska Spodnja Štajerska ima 400.000
Slovencev in 70.000 Nemcev, od katerih je,
kakor sam iz lastne skušnje vem, najmanj po-
lovico renegatov. Tam je vlada dala nemšku-
tarskim mestom in trgom sprva dva, potem
pa kar tri poslance, Slovincem pa sprva šest
in po dolgem mešetarenju sedem poslancev za
kmečke okraje. S tem je pa spravila spodnje-
štajerske Slovence vključ v njihovemu številu ob-
upanje, da bodo prišli v mestih in trgih slo-
venskega ozemlja, kjer imajo tudi oni prav
kakor mi goriški Slovenci na pr. v Gorici
svoja središča, do političnega vpliva in vpliva;
po vseh teh mestih in trgih se bode širilo
vedno bolj politično mrtvilo. Korak za kora-
kom so se umikali slovenski štajerski po-
slanci vladi in nemškim nasprotnikom in ko-
nečno v zadnjem hipu so srečno prišli celo
do tega, da so se volilni kraji slovenskega
Spod. Štajerja pomešali z volilnimi kraji nem-
škega Štajerja — vse to brez odločnega od-
pora naših slov. poslancev! Odnehanje gledé
Štajerske je bilo naravnost neumljivo in odpor
na shodu v Mariboru še dosti premajhen.

Preidem končno na Primorsko. Tu
se nam je od kraja nasproti Italijanom dobro
godilo, pravično delilo namreč: po tri poslance
v Istri in na Goriškem nam, po dva Italija-
nom. Razlogov za to tukaj pač ni treba ome-
njati. Ko so se pa italijanski poslanci — vse
drugače kot naši! — odločno uprli, napravil
se je kompromis, to je v Istri in na Goriškem
se je dalo Slovincem in Italijanom enako po
tri poslance. Tej poravnavi pritrdil je tudi go-
riški poslanec dr. Gregorčič in nekateri drugi
zaupniki. — Ako se je pa $\frac{2}{3}$ prebivalstva
dalo toliko moči kot $\frac{1}{3}$, potem lahko rečem,
da se je nas prodalo in sicer prav dober kup,
brez vsake primerne odškodnine; Slovenci
drugih kronovin namreč niso prav ničesar zato
pridobili! Štajerci imajo dobiti sicer 7. kmečki

mandat, zato so pa drugje še bolj ponižani,
Kranjci so morali dati peščici 14.000 Koče-
varjev nemškega poslance, s katerim je Kranj-
ska tako rekoč omadeževana, in 120.000 slov.
Korošcev ima dosedaj ostati še vedno brez
poslanca! — Barantija za Goriško je bila
torej prav slaba, le dr. Gregorčič, kateremu
lahko priznamo tukaj, da je premeten, je dobro
vedel, zakaj pritrjuje. Saj sedaj bi dobili ita-
lijanski volilni okraji tudi mnogostevilne slo-
venske volilce in te bi dr. Gregorčič prav rad
poslal v boj za bodoče italijanske klerikalne
poslance in s tem pomešal malo pri Italijanih!
Italijanski liberalni poslanci se znajo o tem
še prezgodaj prepričati! S tem lahko zaključim.

Spomniti se moram samo še državnega
poslanca dr. Ploja, ki je zagovarjal neodloč-
nost poslancev v klubu in odseku pred shodom
v Mariboru. Škoda, da ga ni tudi tukaj. V
svojem zagovoru nam je priznal dvoje: prvič,
da je bilo v Slov. zvezi grozno hudo, ker se
je zgodilo vedno le to, kar je dr. Šusteršič
v prid volilni reformi za Kranjsko sklenil ali
z drugimi besedami, da je dr. Šusteršič izven-
kranjske poslance vedno priprosto k zidu po-
tlačil, drugič pa, da se bode volilna reforma
nasilnim potom uvedla ali oktroirala. — Pri-
mem gosp. dvornega svetnika Ploja za besedo
če je bil o zadnjem res prepričan, ali ni ravno
potem bila toliko svetlejša njegova dolžnost z
vso odločnostjo upreti se že v odseku proti
uničenju koroških Slovencev in proti poniža-
nju slovenskega Spod. Štajerja?? Edino le z
odločnim nastopom, katerega na Dunaju vedno
pogrešamo, bi se dal preprečiti morebitni
oktroirani volilne reforme s sedanjo skrajno kri-
vično sestavo volilnih okrajev za nas Slo-
vence!! — In te odločnosti — te požrtova-
nosti za skupno stvar je na Dunaju manjkalo!!

Častiti zborovalci! da to našim poslan-
cem enkrat na ves glas povemo, in da jim
damo s tem iz naroda ven krepko oporo
v nadaljno odločnejšo brambo narodnih naših
pravic gledé tega prevažnega zakona, predla-
gam, da sprejmete sledeče resolucije: (Te re-
solucije smo priobčili že zadnjič.)

Grof Monte Cristo.

Rapisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Njegova bolest je bila tako velika, tako resnična, da se
d'Avrigny obrniti proč, da bi skril svojo ganjenost, in
se Villefort, ne da bi zahteval kako pojasnilo, uklone mag-
netičnemu vplivu, ki nas vleče k ljudem, kateri so ljubili one,
ki objokujemo, ter poda mlademu možu roko.

Toda ta ne vidi ničesar: prijel je Valentino za njeno
roko in ihte zaril svojo vročo glavo med blazine.

Nekaj minut je slišati v tej sobi samo ihtenje, kletve in
vaje. In vendar se je čulo iz vsega tega težko, hropeče di-
hanje Noirtierjevo, ki je bilo, kakor da hoče raztrgati v nje-
jih prsih niti življenja drugo za drugo.

Končno spregovori Villefort, ki je bil še najmočnejši.

„Gospod,“ pravi Maksimilijanu, kakor pravite, ste ljubili
Valentino in bili njen zaročenec; jaz nisem vedel niti za to
zvezo, niti za to zvezo; in vendar vam hočem kot njen oče
pustiti, ker vidim, da je vaša bolest velika in resnična.

„Sicer je pa moja žalost prevelika, da bi mogel v srcu
biti jezo.“

„Toda vidite, da je angelj, ki ste ga ljubili, zapustil
malo; ona zdaj časti Boga, in več ji ni treba človeškega ob-
stojanja; recite torej tem zemeljskim ostankom z Bogom, stis-
nite poslednjič roko one, katero ste ljubili, in odidite za vedno
tje, kajti Valentina potrebuje zdaj le še svečenika, ki jo
poslovi.“

Morelovo srce se je krčilo v nepopisni bolesti.

„Motite se, gospod,“ vsklikne in se dvigne na eno ko-
leno, „motite se. Valentina kljub temu, da je mrtva, ne potre-
buje samo svečenika, ampak tudi maščevalca.“

„Preskrbite vi svečenika, gospod Villefort, in jaz bom
maščevalca.“

„Kaj hočete reči, gospod?“ zamrmra Villefort, trepetaje
pri tem novem pojavu Morrellovega delirija.

„Reči hočem,“ nadaljuje Morrel, „da sta v vas dva člo-
veka, gospod. Kot oče ste jokali dovolj in zdaj imate izvršiti
svojo dolžnost kot kraljev prokurator.“

Noirtierjeve oči se posvetijo, d'Avrigny stopi bližje.

„Gospod,“ nadaljuje mladi mož, poskuša je spoznati s
svojimi očmi, kakšen vpliv naredi njegove besede na poslušalce,
„dobro vem, kaj pravim, in tudi vi trije veste to:“

„Valentina ni umrla naravne smrti!“

Villefort povese glavo, d'Avrigny stopi se za korak bližje,
Noirtier pritrdi z očmi.

„O gospod,“ nadaljuje Morrel, „v času, v katerem živimo,
tako mlado, tako lepo in oboževanja vredno bitje, kakor je bila
Valentina, ne zapusti sveta, ne da bi se vprašalo, kako se je
to zgodilo.“

„Torej, gospod kraljev prokurator,“ pristavi z rastočo
razvnetostjo, „ne bodite prizanesljivi! Jaz vam zločin javljam,
iščite zločinca!“

In njegovo žareče oko se grozeče in poizvedujoče vpre v
Villeforta, ki se ozre proseče zdaj v Noirtierja, zdaj v d'Av-
rignya.

Toda mesto da bi našel pomoč pri očetu ali pri zdrav-
niku, se sreča Villefort pri obeh s pogledi, ki so bili prav tako
grozeči kakor Morrelovi.

„Da,“ naznačijo starčeve oči.

„Gotovo,“ pravi d'Avrigny.

„Gospod,“ odvrne Villefort, bojuje se proti tej trojni volji
in proti svojemu lastnemu srcu, „motite se, gospod; v moji
hiši se ni izvršil nikak zločin, ampak preganja me nekreča;
Bog me skuša; nekaj strašnega je to, toda moril tu ni nihče!“
Noirtierjeve oči se zabliškajo, d'Avrigny odpre usta, da
bi govoril.

Morrel dvigne roko, zapoveduje molk.

„In jaz pravim, da je to smrt zakrivila morilčeva roka!“
vsklikne Morrel z nižjim glasom, ki pa ne izgubi svojega straš-
nega trepetanja.

„Pravim vam, da je to tekom štirih mesecev četrta žrtev!“

„Pravim vam, da je bil že pred štirimi dnevi izvršen po-
skus, zastrupiti Valentino, ki pa se ni posrečil vsled previd-
nosti gospoda Noirtierja!“

„Pravim vam, da je bila zdaj ali podvojena množina, ali
pa je bil izbran drug strup, in da se je to pot morilcu po-
srečilo vse!“

„Pravim vam, da je vse to znano vam prav tako dobro
kakor meni, kajti ta gospod vam je kot zdravnik in prijatelj to
že davno razodel in vas svaril.“

„O, vi govorite v deliriju, gospod,“ pravi Villefort, zaman
si prizadevaje, da bi ugovarjal Morrellovim besedam.

„V deliriju!“ odvrne Morrel. „Torej se sklicujem na go-
spoda d'Avrignya samega.“

„Vprašajte ga, gospod, če se še spominja besed, katere
je govoril v našem vrtu oni večer, ko je umrla gospa de Saint-
Méran, in sta oba, vi in on, mislila, da sta sama, ter govorila
o tem žalostnem dogodku!“

Villefort in d'Avrigny se spogledata.

(Dalje pride.)

Zastopnik socijalne demokracije na nedeljskem shodu.

K prvi točki dnevnega reda shoda dne 26. avgusta t. l. v "Trgovskem Domu" v Gorici, ki se je glasila: Tretji katoliški shod v Ljubljani in klerikalno gibanje na Goriškem, je govoril zastopnik socijalne demokracije g. Milost približno tako-le:

Cenjeni zborovalci! Jaz bom bolj kratek, ker je že tukaj gospod Gabršček dosti obširno poročal, kaj namerava črna grda, ki se je danes zbrala v Ljubljani. Peljala je tjakaj kakih 700 slovenskih "brucov", drugače tem ljudem ne morem reči. Med tem pa, ko bo tam 6000—7000 slovenskih tepcev zborovalo, se je sklicalo 17 javnih shodov na raznih krajih, na katerih naj bi manifestiralo z vso odločnostjo svojo misel proti tej lumpariji.

Pravzaprav bi se dalo o klerikalizmu še kaj več povedati, kakor nam je g. Gabršček povedal. Klerikalizem se razvija tudi pri drugovercih, na samo pri katolikih. Dokler so bili klerikalci ali cerkev na površju, so zatirali ob vseh časih znanost in učenjake. Galileo Gallilei je bil zaprt in je moral javno preklicati, da ni res, kar on trdi, da se suče svet okoli solca. Rekli so, da je to proti svetemu pismu, dasi znanost priznava, da je Galilejeva trditve resnica.

Potem pravijo od papeža, kakšen revež da je, ko imajo zaprtega na Italijanskem kakor kakšnega "prizonirja". S takimi lažmi hodijo duhovniki med ljudstvo in ga farbajo. Toda, prijatelji, če bi ti ljudje zmagali in bi postal papež vladar, bi bila to kulturna smrt za vse narode. Prav nam je povedal gosp. Gabršček, da bi mi ne imeli nič proti temu, ako bi oni boj vodili pošteno in ne zlorabljali prižnice. Nato pa pravim jaz: ker ni tako — proč od cerkve! (Bravo! Klic: "K cerkvi, ne proč od cerkve!" "Ven Primorski list".)

Tu je še druga stvar. Danes so duhovniki plačani od države. Seveda, kdo plača davke. Davke plačajo vsi ljudje, da dobi država denar, s katerimi potem plačuje duhovnikom masne plače, njim, ki ne delajo drugega, nego da imajo za to plačo po 24 ur na dan "fraj". In seveda, sedaj zahtevajo še 9 milijonov za duhovnike. To je tako, kakor če bi jaz komu dal palico in bi mu rekel: "Na, tepi me!"

Mi moramo stopiti na to stališče, da se država odtrga od cerkve, kakor so to napravili na Francozskem. (Ploskanje! Hrup!) Kdor hoče imeti duhovnika, naj si ga sam plača. (Glas: "Sakramenska duša je rekel!" Smeh. Hrup. Predsednik zvonil in pravi: "Pustite ga! Saj lahko potem govoril".)

Pravijo duhovniki, da so gospodarsko obubožali. Toda pogledajte po vseh posojilnicah in hranilnicah! Kdo ima večje vloge, kakor farji in njih Perpetue. (Klici). In tu hočejo še več, hočejo, da bi mi plačevali take može, ki zlorabljajo prižnice, take može, ki na smrtni postelji nočejo priti spovedovat, ako jih kličeš. Končno se pridruži predlagani resoluciji.

O volilni reformi je govoril:

Mislil, da je moja dolžnost pojasniti stališče socijalne demokracije glede vprašanja volilne reforme. Mi, socijalni demokratje na Slovenskem in drugod smo bili prvi, ki smo odločno nastopali, da pridemo do volilne reforme, ali težka so pota do zmage. Mi smo nastopali, kakor se spominjate, po vseh mestih Avstrije, da bi se doseglo, da bi imel vsak človek pravico voliti, tudi ženske. Seveda bi bila taka volilna reforma idealna in take smo vedeli, da ne dosežemo še.

Vendar pa s tem, da smo zahtevali volilno reformo v tem obsegu, še ni rečeno, da se moramo upreti vsaki preosnovi, ki ne dosega tega obsega. Narobe! Zadovoljni moramo biti v tem, kar smo pridobili, in ni treba sezati po višem, kar je za enkrat neizvedljivo in reči, da rajši nič, kakor tako volilno reformo. Res je, da je toliko in toliko Korošcev brez mandata, ali zaradi tega se še ni treba postaviti na stališče, da je volilna preosnova krivična za vse Slovence. Prej smo Slovenci imeli 17 mandatov, sedaj jih bomo imeli 25 in vsakdo, kdor zna količkej računati, ve, da je 25, več nego 17. Prav tako je na Goriškem. Trije slovenski glasovi proti trem italijanskim po novem volilnem načrtu je vendar več, nego dva slovenska glasova proti trem italijanskim.

Kar se tiče resolucije glede tega, je nam popolnoma vse eno, ali se sprajme ali ne, saj pomagala tako ne bode nič. Resolucija

je platična. Vendar pa moram odločno protestirati proti temu, kar pravi četrta točka, da bi se proti volilnemu načrtu obstruiralo, dokler ne dobijo Slovenci na Koroškem svojih pravic. Toda naj se le obstruira. Pokazali bomo potem liberalcem in zlasti dr. Tavčarju, (katerega je prej napadal radi znanega napačno umljenega govora,) kakor smo jim pokazali v Trstu. Enkrat mora priti do tega, da bo imel delavec prav tako pravico, kakor jo ima grof, baron itd., če ne bodo imeli z nami delavci opraviti....

Po pojasnilih predsednika dr. Treota, da v četrti točki ni mišljena obstrukcija, se pridruži že znanim resolucijam.

Socijalni demokrat Milost je pač povedal mnenje socijalnih demokratov k obema točkama dnevnega reda. Klerikalna poročila o tem shodu so polna lažij. Tako ni res, da se mu je naredila hrupna ovacija, ko je rekel: Proč od cerkve! — ampak res je, da mu je pritrdilo nekaj navzočih soc. demokratov, naši pa so bili mirni in so pozneje obsojali ta soc. demokratični klic. Če se pospe do takega klica soc. demokrat, s tem še ni rečeno, da se strinjajo z njim vsi zborovalci. Saj bi bili lahko nastopili tudi klerikalni govorniki, pa bi se bili morda tudi povzdignili do kakega klica svoje vrste, in če bi bilo navzočih kaj njihovih prijateljev, bi utegnili ploskati, drugi pa bi ga bili obsodili. Če bi jim ploskalo nekaj ljudi, bi ne mogel trditi nihče, da se strinjajo vsi zborovalci s tistim vsklikom.

Laž je tudi, da je mrcvaril in lasal goriške in kranjske naprednjake. Res je le, da je omenjal znani Tavčarjev govor, katerega so razmrcvarili klerikalci v svoje svrhe, ker je tako očitno povedal, kako se dvigne klerikalizem potom take volilne reforme, kakoršne načrt je predložila vlada. Klerikalci pridejo do premoči v parlamentu — kaj to pomeni, ni treba še posebej razlagati. Soc. demokratje niso bili zadovoljni takrat z dr. Tavčarjem, ker silijo le na dan z volilno reformo, pa čeprav bo obsegala toliko znanih krivic. (Današnji dan pa vendar v Ljubljani zborujejo skupno z dr. Tavčarjem!) Pravijo, da je volilna reforma vsaj nekaj — drugo pričakujejo od negotove bodočnosti! Milost je povedal stališče soc. demokratov. Vse ono, da je "izgledal dr. Tavčar kot pravi tiran in škodoželjnost delavstva", da je govoril Milost, da je "humbag v "Trg. Domu" pesek v oči nerazsodnemu ljudstvu", da je vse le slepilo liberalcev, "dim tobaka" itd. — vse to je le grda klerikalna laž! — In znano je, da klerikalci o naprednih shodih še nikdar niso poročali resnice in je nikdar ne bodo. Tudi nočemo iskati lažnjivih piscev v "Gorici" in "Prismojencu", ker njihovo zvihtarstvo in lajanje nam najboljšje kaže, kako lepo je vspel shod v "Trg. Domu"! In to nas navdaja z zadovoljstvom.

DOPISI.

Iz Tolmina. — (Narodno slavlje dne 8. septembra t. l.). Nadalje so svojo udeležbo priglasila nastopna društva: 38. Narodni dom iz Trsta po deputaciji. 39. Trgovsko in obrtno društvo iz Gorice korporativno. 40. Slovenska Čitalnica iz Dol. Vrtojbe korporativno. 42. Narodna Čitalnica iz sv. Lucije korporativno. 43. Telovadno društvo Sokol iz Gorice korporativno. 44. Hrvatska Čitalnica s Krka po deputaciji. 45. Prost. gasilna straža iz Kanala korporativno. 46. Slovenska Čitalnica iz Prvačine po deputaciji. 47. Telovadno društvo Sokol iz Prvačine korporativno. 48. Telovadno društvo Sokol iz Trsta korporativno. 49. Telovadno društvo Sokol iz Jesenic korporativno. Kumica zastavi "Narodne Čitalnice" blag. gospa Marija Primožič je naročila dragocen trak z napisom: "Uči narod ponosa"! Zastave vseh doslihih društev na veliko narodno slavlje v Tolminu dne 8. sept. t. l. dobé po tolminskih dekletih dragocene trakove v spomin.

Vsa društva dobe potrebna navodila, po katerih se bode treba natančno ravnavati zaradi točnosti in reda pri tolikem navalu ljudstva pri slavnosti v Tolminu.

Iz Kobarida. — (Čevljarski tečaj.) — Dne 27. pret. m. se je v tukajšni dvorani "Občinskega doma" otvoril strokovni čevljarski tečaj. Vpisalo se je 14 čevljarjev večinoma iz Kobarida, eden iz Mirna, 1 iz Sedla, 1 iz Robiča, 1 iz Tolmina in 1 celo iz Kočbana. V imenu oskrbnistva zavoda za pospeševanje male obrti na Goriškem je otvoril tečaj s primernim slovenskim nagovorom predsednik Holzer, ki je udeležencem predstavil strokovnega učitelja c. kr. trgovskega ministertva J. Hulka. Prisoten je bil tudi tolminski glavar Prinčič, ki je z dolgim govorom pozdravljajal ta prvi korak k boljši strokovni rokodelski izobrazbi v svojem okraju ter izrazil nado, da priredi oskrbnistvo zavoda za

pospeševanje male obrti v Gorici tekom časa še več takšnih prepotrebnih rokodelskih tečajev v tolminskem okraju. Tajnik kupčijske in obrtnijske zbornice Bizjak je spodbujal čevljarje k rednemu obisku in jim povdarjal pomen popolne strokovne izobrazbe slehernega rokodelca. Navzoča sta bila tudi inženir zavoda za pospeševanje male obrti Penso in kobaridski župan.

Tečaj bode trajal pet tednov in se zaključil z razstavo vseh del, ki se izvrše v njem. Našim vrlim čevljarjem priporočamo le, da naj z vso vnuemo obiskujejo ta tečaj redno, ker je v njih veliko korist, kakor so dokazali še vsi dosedanja taki tečaji pod spretnim vodstvom strokovnega učitelja J. Hulka.

Iz Zdravščine. — V Zdravščini so glede narodnosti obupne razmere. Delavci v tovarni, kateri so večinoma Slovenci, ki so prišli pred leti iz gor, Mirna, Brd tja, so se potujčili; le nekaj je častnih izjem. Zlastno je, ko slišiš, kako te nekateri trdi gorjani s furlanščino nagovarjajo. Družinski jezik je tudi furlanski. — Zato pa je hvalevredno, da so se nekateri tamošnji možje in mladenčji zbudili iz narodne mlačnosti, ter nameravajo ustanoviti "Bratno društvo"! Gospod Ivan Čotič, krčmar, ohle! je brezplačno prost, za kar se mi: le zdaj zahvaljujemo! Samo ob sebi je umejno, da se tudi iz bližnjih Petovelj za to velevažno društvo živo zanimajo, ter si na vso moč prizadevajo, da se to vresniči!

Na noge, Zdravščenci in Petovci, po-kažimo svetu, da smo še sinovi majke Slavije! Začetek je ta, da se ustanovi "Bratno društvo". Priporočal bi Vam tudi, da medsebojno in tudi po krčmah, na delu sploh povsod slovenski govorite. Opazil sem, kar je obžalovanja vredno, da se večina njih sramuje slovenski govoriti! Ako se ne sramujejo Slovenci v Gradcu, na Dunaju in drugje po svetu slovenski govoriti, tudi Vam se ni treba tega sramovati, ampak le kar začnite, seveda morali bi se tega najprej v družinskem, domačem krogu zavedati. Delovanje društva naj bi se tudi na bližnji St. Martin raztegnilo, kjer tam govorijo ljudje neko zmes, da je obžalovanja vredno, ter jih živ krst ne razume! O priliki kaj več!

Popotnik.

Domače in razne novice.

Počastitev. — Iz nemških koroških listov posnemamo, da je nemški trg Eberstein (Svine) na Koroškem izvenredno počastil v narodnih naših krogih obžalovanja in prikljubljenega g. grofa Oskarja Christalnigga, ki v zadnjem času — žal — le še po zimi biva na Goriškem. — Za njegov rojstni dan se mu je poklonil korporativno občinski zastop, pod vodstvom župana g. Talakerer-ja, prostovoljna gasilna in pevska društva iz trga in okolice pa so mu z godbo na čelu priredila ob udeležbi ogromne množice ljudstva obhod in krasno serenado na gradu Eberstein. — Počastitev je bila v zahvalo za mnogobrojne dobrodelne naprave, katere je grof Christalnigg naklonil občin in v lokaz splošnih simpatij, katere uživata on in gospa soproga v okraju. — Ker je grof Christalnigg vedno in povsod nastopal kot narodnjak, je nam ta počastitev dokaz, da tudi Nemci v tužnem našem Korotanu vedó spoštovati slovenskega rojaka, ako primerno nastopa. Vrlemu gospodu grofu naše čestitke! —

Pevsko-lamburško društvo "Podgora" v Podgori priredi v nedeljo 2. sept. t. l., kakor že naznanjeno, veselico s tem-le vspešdom:

1. Fran Ferjančič: "Oj slovenska zemlja", možki zbor društva "Podgora". 2. M. pl. Farkaš: "Venec hrv. nar. popevkan", tamb. zbor društva "Podgora". 3. A. Leban: "Slovenska deklica", mešan zbor društva "Podgora". 4. M. pl. Farkaš: "Šumi Marica", tamb. zbor društva "Podgora". 5. J. Stritar: "Rojakom", deklaracija. 6. Tekmovanje raznih pevskih zborov. 7. H. Volarič: "Veseli pivci", poje "Podgora" v nar. noši. 8. "Bratranec", burka v enem dejanju, češki spisal Jos. Stolba. 9. Ples in prosta zabava. Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina k veselici 40 vinarjev. Sedeži I. vrste 80 vinarjev; II. vrste 60 vinarjev. Na obilo udeležbo vabi uljudno odbor.

Podgora je kakor znano vsem, velevažna naša postojanka, zategadel pa pričakujemo kar najlepše udeležbe pri veselici tudi iz mesta in druge okolice. — Most čez Sočo za tovarno bode odprt do polnoči.

Poroka. — Danes se je poročil gospod Dragotin Gilčvert, veleposestnik in pisarniški ravnatelj v Gorici, z g. Ančo Cizeljevo v Celju. Naše čestitke!

Smrtna kosa. — Včeraj so pokopali v Ozeljnu gospoda Vincenca Špacapana, znanega gostilničarja "pri Zvezdi" v Gorici. Po daljši bolezní je umrl v krepki moški dobi. Pogreb je bil jako lep. Naj mu bo blag spomin! Preostalih naše sožalje!

Imenovanje. — Imenovana sta kancelijska praktikanca Valentin Cusulin in Pavel Žikovič kancelijskima asistentoma, prvi pri c. kr. okrajni sodnji v Gorici, drugi pri c. kr. okrajni sodnji v Rovinju.

Poverjenstvo. — Matice Hrvatske za kanalski okraj je prevzel g. Mihael Zega. Kdor hoče imeti knjige za leto 1905., naj se oglasi pri njem.

Odbor Čitalnice v Dol. Vrtojbi je sklenil razširiti društveno knjižnico v javno. V ta namen priredi dne 16. t. m. veselico, pri kateri

bode sodelovalo tudi društvo "Napredek" iz Gor. Vrtojbe. Odbor pričakuje obile udeležbo.

Škof Nagl je molčal. — Na katoliškem shodu v Ljubljani je bil navzoč tudi tržaški škof Nagl. Poslanec Povše, predsednik tega imenitnega shoda, je pozdravil tržaškega škofa, čes da je v posebno radost zborovalcem, da jih je počastil s svojim prihodom tržaški škof Nagl. Rekel je doslovno: "Prosim vas le, presviti gospod vladika, skrbite za naše brate, izročene vaši nadpastirski skrbi! Hvaležen vam bo pa vaš ljubav in skrb, katero naklanjate našim vernim bratom ob obali Adrije, ves slovenski narod." Kakor čitalnica v "Slov.", je nastalo na to navdušenje ploskanje (ali so tudi Primorci ploskali?) Nagl pa je molčal. Kaj pa hoče? Misliš si je pač le-to: Ti ostudni klete ploskavci ne zaslužijo drugega nego to, da nadaljujem svoje delo. Da se je tako slavilo na shodu v Ljubljani znanega zgriznega sovražnika Slovencev, tržaškega škofa Nagla, označuje najbolje, koliko slovenski je bil ta shod!

Iz Sempetra pri Gorici je bilo slo na svet katoliški shod v Ljubljano nad 30 oseb. Sni čuditi, kajti v Sempetru je mežnar za župana! Ali je še kaj na Slovenskem kakšno tako sveta občina?!

Po Vipavski železnici se je peljalo meseca junija t. l. 11.600 oseb; blaga je prepeljalo 4500 ton.; dohodkov je bilo 15.500 K.

Brzjavka s trnovske planote. — Na katoliški shod je bila iz Solkana oddana brzjavka s trnovske planote, in sicer kar v verzih. Podpis: Delavsko podporno društvo na Lokvah F. Winkler, odbornik. — Winkler pa je nedolžen na tej brzjavki, zakrivil jo je tisti znani rogovlasti lokvarski nunc. Pravi: "Z visoke trnovske planote tesarji, drvarji, zdravljamo tretji katoliški shod." "Tesarji in drvarji" je on, večina drugih se pa še zmešnila ni za katoliški shod. Tako slepijo duhovniki javnost z brzjavkami, čes, če on pozdravlja katoliški shod, ga pozdravlja cel župnija.

Sladke kapljice za papeža. — Ljubljanski škof je prečital na katoliškem shodu zahvalo brzjavko kardinala Merry del Val iz Rima, v kateri je rečeno, da je papež sprejel čustva udanosti slovenskega katoliškega shoda z velikim veseljem ter podelil zborovalcem svoj blagoslov. Škof je dostavil: "Nas mora razveseliti, da smo sv. očetu v kupo bridkosti vili nekaj sladkih kapljic." — Odslej ne bo več bolel papeža "eloder, in upamo, da prenehajo po učinku teh sladkih kapljic vsa neugodna poročila o papeževem zdravlju.

Velika narodna slavnost v Tolmini dne 8. septembra t. l.

Dnevni red: I. Zjutraj: a) Sprejemanje doslihih društev in strežanje s topiči; b) Skupni pozdrav vseh društev iz gostov na trgu v imenu občine po g. županu Osk. Gabršček-u; c) Otvoritev gasilnega doma. d) Čin razvitja obeh zastav, nastop obeh kumic, zabijanje žebeljev, posestrimija med zastavami na veseličnem odru; d) Odmor do 2. ure pop. Priglasenim društvom bode odkazal poseben odsek gostilne za obed. II. Popoldne: 1. 2. uri popoldne nastop pevskih in sokolskih društev. Vsposed: 1. Iv. pl. Zajc: "Poputnica Nikole Jurisica", poje možki zbor "Narodne Čitalnice" v Bovecu. 2. S. St. Mokranjac: "Moje domovine", rukoret srbskih narodnih pesmi, poje mešan zbor "Narodne Čitalnice" v Cerknem. 3. J. Aljaž: "Na Bregu", poje možki zbor tamb. in pevskega društva "Soba" pri Sv. Luciji. 4. H. Volarič: "Slovan" na dan", poje mešan zbor "Kmetске Čitalnice" v Podmelnju. 5. I. Ipavec: "Rojakom", poje možki zbor "Pevskega in bralnega društva" v St. Andrežu. 6. M. Zega: "Oj ti burja", poje mešan zbor "Narodne Čitalnice" v Kanalu s spremljevanjem prvaške godbe. 7. A. Hajdrih: "Na boj", poje možki zbor pevske in izobraž. društva "Prešeren" v St. Petru pri Gorici. 8. F. Bazin-K. Bendl: "Križaci na morju", veliki mešan zbor, poje tolminski pevski zbor. 9. S. K. Knahl: "Slovan", poje možki zbor "Slovenskega bralnega in podpornega društva" v Gorici. 10. S. Bartl: "Oj planino", poje mešan zbor pevskega društva "Veseliš" v Šklednju. 11. Vöghel: "Cigani", poje možki zbor pevskega društva "Slava" iz Sv. M. Magdalene Spodnje. 12. Fr. Gerbič: "Slovan", poje možki zbor "Delavskega bralnega društva" v Idriji s spremljevanjem orkestra dijaškega kluba "Struna" v Idriji. 13. "Pobratimija", poje mešan zbor pevskega bralnega društva "Naš prapor" v Parcu. 14. 1) A. Hajdrih: "Hercegovska", možki zbor. 2) A. Nedved: "Veseli pastir", mešan zbor "Pevskega in glasbenega društva" v Gorici. 15. Slavjanski: 1) "Bolgarska"; 2) "Milica", poje mešan zbor pevskega in tamb. društva "Kolo" v Trstu. 16. A. Hajdrih: "Jadransko morje", možki zbor, pojejo skupno vsa društva. 17. Telovadba: Proste vaje in vaje na orožju v skupinah, proizvajajo "Sokol" iz Gorice, Idrije, Jesenice, Solkana in Trsta. III. Zvečer: 1. Bala ljada in obhod po Tolminu. Na bližnjih vrhovih bodo goreli kresovi. 2. Umetni ognji, katere proizvajajo gosp. Ferd. Makuč, oblastv. priznani pyrotehnik v Gorici. Ples na treh plešiških obsegajočih 480 m. Vsak plesni komad stane 20 vin. Pri plesu in obhodu svira polnoštevilna sokolska in veteranska godba iz Prvačine. Vstopnina na slavnostni prostor 50 vinarjev, sedeži 2 kroni. Vstopnice je nositi vidna. Domače gasilno društvo bode skrbelo za red. Slavnostni prostor bode razsvetljen z lučjo Acetilen. — Na obilo udeležbo vabi odsek.

(Dalje v prilogi.)

Pevsko in glasbeno društvo naznanja, da bo skupna vaja za polni zbor pod vodstvom g. pevovodje Michla v torek 4. t. m. ob 8. uri zvečer. Prosi se točnosti.

Kolesarsko društvo „Gorica“ se obrača do svojih zunanjih članov, ki se hočejo udeležiti narodnega slavlja v Tolmini, naj se javijo pravočasno pri društvenem predstvedstvu, da se poskrbi za društvene skupen obed.

Kadilnikova veselica na Jesenicah. — Izletnike po novi železnici na Gorenjsko opozarjamo na veselico, ki bo jutri na Jesenicah v čast Kadilniku, starosti slov. turistov.

Za Slov. bralno in podporno društvo. — Zbrani gostje na svatovščini gosp. Drag. Vuge zložili so 6 kron za pevsko društvo „Slov. bralnega in podpornega dr.“ v Gorici. Hvala!

Akad. for. društvo „Adrija“ priredi dne 2. sept. ob 3. uri popoldne na Livku poljudni predavanji: 1. O lastninski pravici, o pogodbi in oporokah. (P. Medvešek.) 2. O najnovejših državnopravnih pojmi (I. Medvešek).

Na c. kr. pripravilci za učiteljstva v Tolmini se bode vršilo vpisovanje učencev v nedeljo, dne 10. sept. t. l. od 8. do 12. ure predpoludne. Šolsko leto prične s sv. mašo v ponedeljek 17. sept., drugi dan pa redni pouk. V ta zavod se sprejemajo krepki in zdravi dečki, ki so dopolnili vsaj 13½ leta, dovršili z dobrim uspehom ljudsko šolo ter že znajo nekaj nemščine. Seboj morajo prinesiti: 1.) šolsko spričevalo, 2.) krstni list, 3.) zdravniško spričevalo o trdnem zdravju in cepitvenju. Dečki, ki zadnje leto niso obiskovali šole, predložiti morajo še od županstva izdano in od šolskega vodstva potrjeno uravnostno spričevalo. Solnina se ne plačuje, marveč dobé ubožni in pridni učenci nekaj državne podpore in pa nekatere učne knjige na posodo. Pojasnila glede stanovanj daje voditelj pri vpisovanju. Cene za stanovanje s hrano 12 do 15 gld. mesečno.

Srečna županska zveza! — Klerikalci na Kranjskem so ustanovili nekako „župansko zvezo“. Na katoliškem shodu so jo priporočili blaženi Devici Materi Božji v Lurdu, češ: o Mariji pravi sv. Bernard, da ni bilo še slišati, da bi bil kdo zapuščen, kdor je pod njeno varstvo pribežal in jo prosil pomoči. — Dolež se se zatekalo k Materi Božji v prvi vrsti Marijine hčere — sedaj bo morala Mati božja raztegniti svoje varstvo tudi na „katoliška“ županstva. Novo delo! „Hčeram“ se pripeti taintam, da so vkljub vsemu varstvu „zapuščene“. Morda bodo za župansko zvezo bolj driske besede sv. Bernarda!

Po furlanski železnici se je peljalo meseca avgusta t. l. 7100 oseb; blaga je prepeljala 200 ton.; dohodkov 18.800 K.

Splošna vpeljava dostavljanja denarnih zneskov pri poštah poštne uradi. — Počnši s 1. sept. t. l. se bodo dostavljali v vseh krajih s sedanjem neenakimi poštami uradov tudi pisma zapovedano vrednostjo do 1000 kron in denarni zneski k poštami nakaznicam, nadalje plačilnim nakaznicam poštahranilnišnega urada do 1000 kron prejemaikom na dom. — Za dostavljanje teh pošiljatev se bodo iztirjavale pristojbine, katere se normirane po poštno pristojbinskem redu, in sicer: za pisma z napovedano vrednostjo do 1000 kron 5 nov. za poštne nakaznice ali plačilne nakaznice z denarjem vred a) do 10 kron 3 nov. b) čez 10 kron 5 nov. Prejemnikom je prosta pridržati si sprejem teh pošiljatev pri poštne uradu, proti vplačilu mesečne predplačila 2 K. Samoumevno je, da one stranke, katere si uže sedaj drže poštne predal, v to svrhu ne plačujejo nikake daljne pristojbine. — Od c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva.

Cemu razlaganje po „Prismojencu“? — V „Prismojencu“ dajejo sedaj Gabrščeku nauke, kako bi bil moral govoriti na shodu v nedeljo. Cemu ta klerikalni nauk sedaj po shodu? Ako bi bili imeli kaj poguma klerikalci, bi se bili oglašali za shod, kakor so se soc. demokratje. Ti so imeli svobodo govora, tudi klerikalci bi jo bili dali. Tam je bil čas, stopiti na oder, ne pa sedaj govorjati po „Prismojencu“. — Na shodu je bil navzoč a pr. zdravnik dr. Breclj. Zakaj se ni oglašil k besedi, da bi bil tam pobil „mote“ Gabrščekove in druge? „Prismojencu“ je imel poslati govornika na shod, ali ker ga niso poslali in ker le sedaj bevskaajo na varnost, je to znamenje, da so imeli strašen resen pred tem shodom in sedaj imajo strašno zno. Prav, naj se le izposujejo, — jih tim bolj spoznavamo.

Cretje iz „Prismojence“. — Potegnemo za vrvice naših marjonet, „spričevalo naprednjaške surovosti in zagrizenosti sovražstva“, „veščina se svojati“, „mekaj obilnih takozvanih polonikancev“, „ta klapa“, „skakal je s konja na osla“, „ki se valjajo v blatu“, „hinavec“, „vzemi štirimi se je zaganjal“, „obstreljeni volkovi“, „hinavci“, „ako bi imel še mrvico poštenja v sebi“, „sramotnim orožjem“, „kozlovi skoki“, „na kako nizki stopinji močnatosti so liberalne dušice“, „neumni in surovi“, „kaporjoni“, „laži in nesramnosti“, „zapeljana svojati“, „lumparija“, „nesramneži“, „kostrun ne zna napravljati tako umetnih skokov kakor kozel“, „framasoni“, „laž in zavijanje“, „cigan z medvedom z rinka v nosu“. — Ko se je katoliški poročevalec tako izbruhal, mu je odleglo. Kaj boljšega ni pričakovali v „Prismojencu“!

Dolgotračni dr. Šusteršič. — Izletniki s katoliškega shoda v Ljubljani pravijo o dr. Šusteršiču: čemu ga tako hvalijo? Slišali smo ga govoriti. To je dolgotračen. In pa vse be-

sede je skoro sam požrl. Klerikalci so požrešni, Šusteršič, glavni klerikalcev, je generalissimo požrešnežev. Še besed nam ni privoščil, še te je skoro vse sam sproti požrl. — Sedaj ko so ga spoznali od obličja do obličja, še le prav verjamejo, kako resnico pišejo o tem sorodniku sv. Duha napredni listi.

Dim v predorih nove železnice je res neznošen. Predori od Rihemberga do Stanjela so vrhu tega vlažni; dim se oprijemlje zidu in zastaja v tunelih. V teh predorih se največ kadi.

Prozrani Lapanja! — Na katoliškem shodu je bil navzoč tudi kobariski poslanec Janez Lapanja. Doletela ga je velika sreča. Kakor poroča „Slovenec“, so bili na v selici tam... „v lepi slogi mili nam vladike, državna poslanca dr. Šusteršič, dvorni svetnik Šuklje, kobariski dež. (se lahko bere tudi „deževni“) poslanec, naši jugoslovanski gostje in pa mili nam Moravani.“... Torej sredi samih klerikalnih velikašev je sedel Lapanja. Pa se je držal. Samo to ni lepo, da ga pri „Slovencu“ tako malo upoštevajo, da ga niso navedli v listu po primku. Kobariski dež. poslanec... je vendar premalo. To ni lepo od njih, da se niso pobrigali niti za to, da bi bili poizvedeli, kako se piše... Saj vendar ni zašel po pomoti med visoke gospode! — Na tretjem st. tmem zborovanju so ga šele pozdravili, pa najprvo šempaskega župnika Grča in potem Lapanjo. Prijatelj Grča šele jih je pripravil do tega, da so ga opazili.

Sram jih je bilo. — Iz Vipavske doline je bilo slo nekaj ljudi na katoliški shod v Ljubljano, pa ne vsi radi katoliškega shoda. Bili so tuintam, po kamor so prišli, se jim je slabo godilo. Ljubljanci so jih pikali ter jim dajali primke, kakoršni pritičejo udeležnikom takega katoliškega shoda. Reveži so molčali, niso hoteli reči, da niso klerikalci, ker bi jim najbrže tega ne bili verjeli, za klerikalstvo se pa tudi niso hoteli potegniti, ker se niso še nikdar pa se tudi ne bodo. Molče so prenašali težave ter jo odkurili na kolodvor. Sram jih je bilo. Ko so bili v vlaku, ki je drdral proti romantični Gorenjski, so se oddahnili ter vskliknili: Nikdar več na katoliški shod. Tisti za udeležnike shoda opravičeni primki so jim zveneli po ušesih, da so vskliknili tudi pri sediš domov: Nikdar več na katoliški shod! Primkov pa ne pozabijo tako kmalu.

Čudno razmere na pošti. — Bila je poslana dopisnica iz kobariske okolice v Peč s pravišnim pristavkom pošta Rubijo-Sovodnje, a dopisnica je romala v Pešto (Buda), ter od tam srečno priromala po enem tednu nazaj. Če v Budimpešti poznajo gorsko vasico, poznati bi morali tudi naši poštni uradniki goriško železniško postajo.

Cretje iz „Gorice“. — „Novodobni trinogi“, „brezverci“, „človeški izmečki“, „izprijeni razuzdanci“, „okoličanski zatelebanci“, „smrad iz Gosposke ulice“, elementi, ki so svoje na smrt bolne stariše preklinjali“, „vz-gledni očetje in gospodarji, ki so svoje premoženje po grlu pognali“, „taki, ki so korakali vklejeni pred orožniki“, „taki, ki so bili večkrat Neštovi gostje“, „še nekaj drugih“, „ta zmes“, „dvoniljivi“, „elementi“, „neslanosti Kramarjevega Drejca“, „ovni, kozli in kostruni“, „prosveta, ki ne dela razločka med ljudmi in med živaljo“, „objokani babjci“, „debelegra dr. Tavčarja“, „komedija“. — Tako psuje glasilo dr. Gregorčiča po shodu v Trgovskem Domu v nedeljo. Tako je uplival na „Gorico“ papežev blagoslov s kat. shoda.

Duhovščina me je obogatela. — „Prismojencu“ pripoveduje z vsa bogaboječjo resnostjo, da me je obogatela duhovščina, kateri sem nehvaležen potem, ko mi je nanesla denarja.

Na take oslarije farovskega trobila kratak odgovor:

Od l. 1889. delujem javno v Gorici — in od l. 1889. sem v odprtem boju z duhovščino. Od razkola l. 1889. dalje je bil duhovnik jako redek, ki se je upal priti z menoj v dotiko. Šele po odhodu dr. Mahniča iz Gorice so se črni gospodje vrinili v stranko, potegnili polagoma s seboj dr. Gregorčiča, kar je dalo povod razkolu l. 1899., ki traja še danes.

Kratek presledek poldruga leta je bil za me le nesreča. Duhovščina me je spravila do tega, da sem založil vse cerkvene tiskovine v latinskem in mnogo njih še v slovenskem jeziku, — ki so skoro vse malone nedotaknjene vsled razkola 1899. Duhovščina mi je napovedala bojkot! Ni bilo in ne bo slovenskega obrtnika in trgovca, kateremu bi duhovščina toliko škodovala kolikor meni! — Nisem se nikoli brigal za to, ali mi bo politika koristila ali škodila, marveč šel sem brezobzirno po zadržani poti. Vkljub temu notoričnemu dejstvu se druze farško trobilo trdit, da me je obogatela slovenska duhovščina. Kar sem in bom, sem po svojem delu, znanju in vstrajnosti. Hvaležnosti mi ni treba skazovati nikomur, najmanj pa duhovščini, prav nič pa tistemu zbesnelemu farštvu, ki se zbira okoli „Prismojence“. To je moj odgovor. A. G.—k.

„Morilski svojega lastnega deteta“. — Pod tem naslovom pripoveduje „Gorica“ da so zaprli detomoičko, katere je zadavila otroka, ki so ga našli pred časom v pšenici na polju pri Vrtojbi. To pa ni res. Ona Terezija Sorli, katero so prepeljali iz Tolmina v goriške zapore, je res obdolžena detomora, ali ne stoji v nikaki zvezi z detomorom pri Vrtojbi. Ta detomor je še vedno prikrit. — Odkar je bil „katoliški“ skod, hudo fantazirajo pri „Gorici“.

Iz Ročiča. — Poročevalec „Soča“ z dne 25. avgusta omenja, da so v občinsko starišinstvo izvoljeni „baje“ možje, ki bi ne bili takega daba, kakor prejšnje starišinstvo. Duha, — hm — pa kakaga naj bi bili, ni g. poročevalec ničesar omenil. Da mu „Gorica“ najbrže ne bo pela „glorije“, kakor prejšnjemu starišinstvu, radi verujemo, a sodila bo bodočnost. Omenjamo le, da so v novem starišinstvu tudi možje, ki so si znali priboriti ona „dobro ime“ Ročinja, za katero se g. poročevalec tako boji! Črni žarki inkvizicije v Ročinjui nimajo pa več vže itak nikjer nikakega upliva. Govorili smo, a če bo treba, ni še to naša zadnja beseda.

Učitelj z Goriskega je bilo tudi nekaj na katoliškem shodu v Ljubljani. Menda so bili štirje ali pet.

Kako farji lažejo. — Da se politikujoci far brezskrbno zlaže pred mašo in po maši, to je stara reč. Saj že narodna prislovica ovekoveča to posebnost slovenskega farja. — Enako je z našim „Prismojencem“. V zadnji številki je pisal, da smo naprednjaki sklicali protestni shod šele potem, ko so odšli udeležniki katoliškega shoda, t. j. v soboto smo razobesili plakate, češ, ko mačke ni doma, miši plešejo. — „Prismojencu“ torej priznava, da je na Goriskem le toliko unetih katoličanov, kolikor jih je slo v Ljubljano! — Kar se pa tiče gori označene trditve, bodi tu javno pribito, da smo sklicali shod že v petek v „Primorcu“ in že v petek razobesili lepake in delili letake. — Kaj je farju za jedno laž več ali manj!

Latko katoliško dijaštvo je zastopal na katoliškem shodu v Ljubljani visokošolec Pogar iz Gorice. Rekel je, da zagotavlja Slovence simpatij katoliških lahov. Živela sloga med kat. slovenskimi in kat. laškimi dijaki — tako je vskliknil. — Ali bomo debeli od teh simpatij in te sloge!

Kaj najbolj jezi klerikalce? — Najbolj jih jezi to, da je bilo navzočega toliko kmetskega ljudstva, posestnikov iz okolice, veljavni mož in mladine — to jih je, zategadel pa tako surovo bruhaajo okoli sebe. — Čudno učinkuje pri njih papežev žegen.

Kancelistom pri polješkem oddelku tukajšnjega okr. glavarstva je imenovan orožniški stražmešter g. Ivan Sinkovič.

Razglednice s „katoliškega“ shoda. — Prodajali so imenitne razglednice, na katerih so naslikani Povše, dr. Šusteršič, rimski dohtar Krek in dr. Korošec. Babnice, ki so kupile razglednice, se sedaj niso na čistem, kateri je najlepši med temi... svetniki! Kajti za svetnike jih imajo. Tudi na Gorisko so prinesle nekaj teh „madonutk“.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja vse one svoje podružnice, ki letos še niso naznanile svojih odborov in funkcionarjev, naj to stori vsaj do 5. septembra t. l. Rabijo naj za to vlni dopisane tiskavice. Te podatke rabi družbino vodstvo za koledar 1907. leta. Ko bi prezrla kaka podružnica ta opominu, zvrtača naj potem krivdo sama na-se.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da je na veliki skupščini v Logatcu 2. t. m. razsodnikom izvoljeni g. prof. dr. Tominešek odklonil to častno zvanje; ker je ono naperjeno, ne bo rekel namenoma, a vsekako očitno v svojih posledicah proti možu, ki je z njim v najožji dotiki, proti ravnatelju g. H. Schreinerju.

Tem povodom si je vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ izvolilo vsled § 18., alinea 3 svojih pravil gosp. ravnatelja Schreinerja za interimnega družbenega razsodnika ter svetovalca v važnih družbenih zadevah.

Dijaška veselica v Kojskem. — Da se je dijaška veselica tako dobro obnesla, gre nemala za sl. društvu „Naš Prapor“ iz Pevme, ki se ni ustrašilo ne dolge poti ne truda, da je prihitelo k nam in pripomoglo, da je postala veselica tim slovesnejša. Društvo je zapelo pod vodstvom g. E. Komela „Nazaj v planinski raj“ in njegovo skladbo „Pobratimija“. Zahvaljujemo se tem potom preds. društva gosp. A. Gravnariju in odb. g. J. Pavlinu, kateri so se prvi potrudili za to idejo; seveda se zahvaljujemo še posebno g. pevkam in pevcem, katerim gre vsa pohvala za njih nastop. — Konečno se zahvaljujemo sl. domači godbi pod vodstvom g. A. Marušiča, g. pevcev pod vodstvom g. O. Kumarja in vsemu sl. občinstvu, katero nam je stalo ob strani in pomagalo na ta ali oni način. Odbor.

V Mirnu blagoslové dne 2. septembra novo šolsko poslopje, ki je največje in najlepše v goriškem okraju. V njem so trije razredi za ljudsko šolo, eden za name-ravano obrtno nadaljevalno šolo, lepo stanovanje za nadučitelja in učiteljico. Poslopje je na zelo primernem prostoru in je okrog in okrog njega prostoren šolski vrt.

Pred tukajšnjo okrožno sodnijo se je vršila zanimiva razprava proti Ivanu Krkoču iz ribemberske občine radi mučenja njegovega otroka Josipa. Priče so izpovedovale neugodno za Krkoča, otrok, katerega so šele čez čas dobili, pa je izpovedal pred sodniki, da mu oče ni hotel nič žalega. Krkoč je bil obsojen na 3 mesece težke ječe s postom vsak mesec.

Klerikalne srake v Kostanjevici na Krasu. — V Kostanjevici obstoji neko klerikalno „izobraževalno“ društvo. Klerikalno je, zato pa o izobrazbi ni ne duha ne sluha. „Pevci“ tega društva so prave srake. Komaj čakajo, da ima napredno društvo „Zora“ kako pevsko vajo, da prihitijo poslušat, da se potem oni učijo,

seveda navadno slabo. Kaj se nič ne bojijo ti brumni vojščaki za sveto vero, da bi se pohujšali s pesmimi naprednega društva? — Pa pohujšati se ne morejo več, ker znamenje njihove „izobrazbe“ je — kamen.

Izkaz društvene posredovalnice slovenskega „društva „Merkur“. — V službo se sprejme: 1 knjigovodja, 1 kontoarist, 7 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 4 pomočniki želez. stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki galanterijske stroke, 2 kontoristini, 5 učencev.

Službe iščejo: 1 knjigovodja, 3 kontoristi, 15 pomočnikov meš. stroke, 6 pomočnikov špec. stroke, 2 pomočnika želez. stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 3 prodajalke, 7 kontoristinj.

Veliko veselico priredi bralno in pevsko društvo „Školj“ v Šmarjah v nedeljo dne 2. septembra 1906. na ograjenem prostoru g. Filipa Stubelj s prijaznim sodelovanjem društva Čitalnica iz sv. Jakoba pri Trstu, katero priredi v ta namen polnoštevilen izlet. Sprejem društva ob 11½ uri predpoludne. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Volarič: „Slovenski svet“, možki zbor. 3. Bartl: „Oj planina“, mešan zbor. 4. V. Novak: „Hrvatskoj“, možki zbor. 5. Forster: „Naše gore“, mešan zbor. 6. Igra: „Raztresenca“, burka v enem dejanju. Spisal A. pl. Kotzebue. 7. Šaljiva pošta. 8. Ples. Petje proizvajajo društvo Čitalnica iz Sv. Jakoba. Začetek točno ob 3. uri pop. Pri plesu svira veteranska godba iz Prvačine. Ples po 20 vin. komad. Čisti dohodek šaljive pošte se daruje družbi sv. Cirila in Metoda. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Pevsko društvo „Zorislava“ v Sežani priredi 2. septembra t. l. veliko veselico z godbo, petjem in plesom na okrašenem senčnatem vrtu hotelu „Treh Kron“.

Bralno društvo Gojače priredi dne 2. septembra t. l. plesno veselico na dvorišču Franceta Ušaja. Čist prebitok je namenjen v korist bralnice, zato prosimo prijatelje in somišljenike, da se v obilem številu udeležijo veselice. Odbor.

Javni ples priredijo fantje na Vogerskem v nedeljo dne 2. septembra v prostorih g. Ivana Nardina. Svira godba iz Prvačine.

Velika defraudacija. — Policijam je došlo brzoglavno obvestilo iz Lvova, da je dne 15. t. m. izginil iz Hodorova v Galiciji 27-letni poštni uradnik Adam Lukašević, ki je doma iz Pitke v Galiciji. O Lukaševiću se sumi, da je odnesel s seboj denarna pisma za 20.000 kron. Sodi se, da je postal v Ameriko. Onemu, ki bi rešil defraudirani denar, ie obljubljena nagrada 1000 kron.

Ogenj. — Pri Ovečjdragi je zgorel neki senik. Zgorelo je tudi seno, nekaj orodja in več kokošij. Pričela je bila greti tudi že sosedna hiša, pa so pravočasno pogasili. Poklicali so gasilce iz Gorice.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofoletti-Kürner.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 2. do 9. septembra bo ponočna služba v lekarnah Cristofoletti-Kürner.

Listnica uredništva. — Č. g. Alfonzu Poljšaku pri Sv. Tomaži: Vaš „popravek“ z dne 30. avg. t. l. smo vrgli na podlagi § 19. tisk. zakona v koš, kar izvolite vzeti na znanje!

Nekaterim gg. dopisnikom: Prihodnjic.

Razgled po svetu.

Delegacije bodo sklicane baje dne 27. oktobra v Budimpešto.

Ministri v Dalmaciji. — Cesarja bodo spremljali na potovanju v Dalmacijo, kakor javljajo z Dunaja, ministerski predsednik baron Beck, minister za trgovino dr. Fort in minister za železnice dr. Derschatta.

Stroge varnostne odredbe so izdane v Dalmaciji za čas bivanja našega cesarja na dalmatinskih tleh. Prepovedano je nositi orožje tudi takim, ki jim v to drugače dovoljenje brez ovir, ta prepoved se razteza tudi na ladje, ki prispo v istem času v dalmatinske luke.

Jezuita vrgli na cesto jezuitje. — V Madridu sta bila vstopila v jezuitski red dva brata Rojas, ko jima je umrl oče. V samostanu sta prinesla po 150.000 peset. Starejši izmed njiju je bil učenjak, katerega pa so jezuitje radi njegove učenosti in samostalnega značaja črtili. Mlajši Juan je tudi prišel v nemilost ter so ga hoteli premestiti v drug samostan. Ali ker ni bil prav pri zdravju ter mu je kazalo, da mu bo tamkajšnji zrak škodoval, se je branil iti; na to so ga jezuitje brez sredstev vrgli na cesto. Hodil je okoli, današnji dan pa stoji v obglodanem jezuitskem oblaku na madridskih ulicah kot beač... kot živa obtožba črnih tajn, ki se vlačijo za zidovi jezuitskega samostana.

Teža kron na svetu. — Angleški list „Times“ trdi, da najlažja krona na svetu je ona kraljice angleške Viktorije. Tehtala je le samo 2 in pol libri in stala 72 milijonov kron. Dve lahki kroni nahajata se v zakladnici v Vatikanu, katerih eno je daroval Napoleon papežu Piju VII, ali je znana v obče s tem, ker ima največji smaragd sveta. Stala je krona okoli devet milijonov kron. Druga tam zraven je dar španske kraljice Izabele in ima ceno 48 mil. kron. Vsaka teži nekako po 3 libre.

Statistika atentatov na Ruskem. — Londonski list „Daily Telegraph“ je priobčil po uradnih podatkih statistiko o zločinih v Rusiji v dobi

od 10. do 20. avgusta t. l. Iz te statistike sta izključeni Finska in Kavkaz. Umrjenih je bilo: 101 policist, orožnik in vojaška oseba; ranjenih je bilo 72; privatnih oseb je bilo ubitih oziroma ranjenih 291; oplenjenih je bilo 34 prodajalnic carskega žganičarskega monopola; oropano je bilo za 640.000 mark tuje lastnine; tatvine v raznih vladnih uradih znašajo 320.000 mark.

Nov angleški pravopis. — Predsednik Roosevelt je zapovedal, da se morajo vse državne tiskovine tiskati v novem angleškem pravopisu, ki piše vsako besedo fonetično, t. j. kakor se izgovarja.

Samomor za diamantno poroko. — V Essenu se je 90-letni bogataš Kilke obesil na dan svoje diamantne poroke.

Župnik Döller — obsoljen. — Franc Döller, župnik v Puchu, je bil obtožen po § 132 radi delikta proti pravici. Pred sodnijo v Kremisu je izpovedal, da se ne priznava krivega v obtožbi obseženega delikta nad svojo varovanko Rozino Jesko, pripoznal pa je, da je obiskoval deklico o polnoči v stanovanju njene tete. Rekel je, da je bilo to sicer neumno, ali da ni imel slabega namena. Pravi, da je žrtev svojih sovražnikov, kateri ga zasledujejo. Sodnija je na podlagi vseh izpovedi obsodila župnika Döllerja na 3 mesece v zapor.

„Pustite male k meni!“

Truplo v farovžu. — Iz Pariza poročajo, da je vzbudilo veliko senzacijo aretiranje župnika Cassana v Fangèresu, ki je obdolžen umora svojega otroka in ljubice. Pravijo, da je imel abbé Cassan ljubavno razmerje z neko deklico, katero je imel v svojem stanovanju skrito. Deklica je sedaj v farovžu v Fangèresu umrla. Cassan je imel njeno truplo več časa v farovžu, slednjič je obvestil o smrti svoje ljubice njenega brata. Po noči tajno so spravili truplo iz farovža. Ko so hoteli truplo pokopati, je posegla vmes sodnija. Preiskala je farovž ter našla tam sledove krvi na kraju, kjer je deklica umrla. Na vrtu so našli trupelce novorojenčka; pokazalo se je, da je bil novorojenček rojen zdrav, da pa je imel rano na glavi in znake zadavljenja na vratu. Župnika Cassana so zaprli.

Tehniško in trgovsko šole na Pruskem. — V kraljevini Pruski je danes 19 šol, v katerih se poučuje o pridelovanju kovin in gradbi strojev. Te šole pohaja 3132 dijakov. Na Pruskem je dalje 33 arhitektskih (stavbinskih) akademij s 5885 dijadi, 39 šol za tekstilno (tkalsko) in druge industrije s 14.424 dijadi. Dalje se nahaja na Pruskem 1301 šol za strokovno-obrtno izobrazbo z 202.905 dijadi-obrtniki, ki so obvezani k strokovnemu pouku. 94 tehničnih zavodov s 23.905 dijadi obstaja za proste in polne pouke. Trgovskih šol je 316 s 34.205 dijadi. V desetih okrožjih je uveden ovržen pouk v trgovski stroki. Obrtne zadruge, osobito peki in mesarji vzdržujejo 423 strokovnih šol s 28.124 dijadi.

Valparaíso. — V Valparaízu je potres nekaj navadnega, ali še nobeden ni tako dolgo trajal in ni bil tako silen, kakor zadnji, ki je razdejal vse mesto. Hiše so zidane večinoma le na eno nadstropje, pa niso trdne, ker so zgrajene iz samega lesa, da nekako varujejo prebivalstvo pred veliko vročino, ki vadi v onih krajih. Le javne zgradbe so visoko zidane in iz boljsega materiala. Radi obilnega lesu se je tudi lahko in naglo razširil požar, ki je tudi mnogo pripomogel k uničenju mesta. Ogenj je še razpihoval silen veter. Mesto Valparaíso je sezidano na sedmih gričih, ki so na vrhuncih obkroženi z dvorci in vrti. Prebivalcev je okoli 200.000, ali tega števila ni možno kontrolirati, ker v Čile še ni uvedeno ljuesko štetje. Mesto ima električno razsvetljavo in električni tramvaj. V Valparaízu je tudi avstro-ogrski konzulat. Avstro-Ogrska uvaža v Čile največ galanterijsko blago. Trgovino imajo v rokah večinoma Nemci. Nesreča, ki je zadela Valparaíso, je tem večja, ker so nedavno razsajale v mestu ošpice, ki so pobrle nad 10.000 ljudi.

Mesto je v obče znano radi mnogih zločinov, ki se dogajajo o belem dnevu, in ne redkokrat je slišati, da je bil ta ali oni ubit

in oropan sredi ulice, kar je umljivo, ker so redarji večinoma bivši kaznjenci in druge sumljive osebe. V mestu je tudi mnogo in lepo urejenih hotelov. Luka je središče velikih parobrodskih društev. Komunikacija ni vedno enaka. Po letu rabi pismo z Dunaja v Valparaíso 23 dni, po zimi, ko so Kordiljere polne snega, pa 40 dni.

Solnce izhaja ob 6. uri zjutraj in zahaja ob 6. uri zvečer, in to po leti in po zimi; največja razlika v tem je 20 minut. Radi tega je življenje po letu in po zimi jednolično. V uradih in trgovinah se dela od 9.—12. predpoldne in od 2.—6. popoldne.

Učenca za trgovino sprejme takoj J. Zornik - Gorica.

V zdravstvenem oziru je **ROGAŠKI „TEMPEL - VRE-LEC“** gotovo najboljša hladilna pijača.

Objava.

Na c. kr. pripravnici za učiteljska v Sežani bode vpisovanje učencev dne 17. septembra t. l. od 9. do 12. zjutraj v šolski sobi. Za vsprejem stavijo se zahteve:

1. Deček mora biti star 14 let (če mu nedostaja samo nekaj mesecev, se ga tudi sprejme) in mora biti telesno dobro razvit in zdrav. V dokaz temu predloži naj krstni list, zdravniško spričevalo o splošnem zdravju, o cepljenju koz in o zdravih očeh.

2. Mora imeti primerno znanje v navadnih šol. predmetih, katero znanje si je pridobil ali v nižjih razredih srednjih šol ali v kaki večrazredni ljudski šoli, kar naj izkaže z zadnjim šolskim spričevalom.

3. Učenec mora priti ali v spremstvu očeta ali matere, ali kakega drugega pravnega zastopnika istih.

Vodstvo c. kr. pripravnice v Sežani.

Z malim kapitalom

si lahko zagotovi dober zaslužek z razpečevanjem žganja v manjši meri oziroma z ustanovitvijo male žganjekuče v svrhu destilacije žganja in likerjev. Navodila in v to potrebna pojasnila so brezplačna. Dopise na „Lukrativ“ št. 127 anončna ekspedicija Eduard Braun. Dunaj I, Rotenturnstr. 9.

Nova moderna trgovina TRGOVSKI DOM Gorica.

Že danes opozarjava vse one ki si žele nabaviti jesensko in zimsko blago za obleke in bluze po novi modi in po ceni, da si ogledajo predno se preskrbe s takim blagom

nevo moderno trgovino

Trgovski dom.

Novosti katere prihajajo dan na dan v ogromnem številu priobčiva prihodnjič kot specialitete v

posebni izdaji.

Pripomniva še, da sva založila k letošnji šolski seziji

za dijake

vse vrste sukna za gorke obleke, majice, nogavice, odeje in sploh vse potrebno perilo za katere je določena posebna cena.

Se priporočava
Pregrad & Černetič.

Št. 252.

Služba gozdnega čuvaja.

V področju komisije za pogodbovanje Krasa za Goriško-Gradiško oddaja se služba gozdnega čuvaja v Komnu, oziroma v drugem kraju političnega okraja sežanskega, s katero je spojena plača letnih 800 K, ki se plačuje v posticipatnih mesečnih obrokih. Služba je provizorna proti tromesečni odpovedi.

Prosilci, ki morajo biti avstrijski državljani, naj vlagajo svoje kolekovane ter lastnoročno pisane prošnje z dokazilom, da niso prekoračili 30. leta svoje starosti, s šolskimi spričevali, s spričevalom o lepem vedenju, o dosedanjih službah in o telesni sposobnosti za to službo do 30. septembra t. l. pri predsedništvu komisije za pogodbovanje Krasa za Goriško-Gradiško v Gorici.

Prosilci, ki so bili vojaki ter znajo razven slovenščine tudi nemščino, imajo prednost.

Gorica, dne 29. avgusta 1906.

Predsednik:

Bosizlo m. p.

Učence

sprejme na stanovanje in hrano popolno oskrbo.

Ana Fornazarič v Gorici, ulica Morelli št. 3.

Bencinov motor

9 konjskih sil

je na prodaj.

Ponudbe na naše upravnništvo.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje in podajanje kazniv.

Jedino pristen je

THIERRY-jev

balsam

z znamko zelena ruma.

Najstareje in neprekosljivo sredstvo proti mrazu, prehladu, žlednim krčem, koliki, katarju, pram boleznim, ar. aenoi. itd. Cena: 12 malih ali 6 drobnih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s 50 centov. zamažkom K 5 poštnino prosto.

THIERRY-jevo Centifolijno mazilo znano kot neprekosljivo sredstvo proti zastarelim ranam, vnetjem, poškodbam, oteklina vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 poštnino prosto se razpošljajo proti povzetju ali predplačilu zneska. Lekarnar A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu-Štani. Brošura o tiskarni originalnimi zahvalami je na razpolago zastopnikom poštne prosto.

Dobiva se skoraj v vseh večjih lekarnah in mizrednicah.

Od vi okega c. kr. nameštništva dovoljeni zasebni trgovski tečaji in šola za pisalni stroj državno izprašanega učitelja trgovskih šol

Karol Štefan Keller

Gradec, Bürgergasse št. 14.

Dobri vspehi. Brezplačno posredovanje za službe.

Nad 20 pisalnih strojev.

Vsporedi zastoj in franko.

Nemški poučni jezik.

Ne čitati

samo, ampak tudi skusiti se mora
Steckenpferd lilijno mlečnato milo.
Bergmann & Co. Dresden in Dečim ob Lubi
prej Bergmannovo lilijno mlečnato
milo (znamka 2 hribovca) za doseg
nežne polti in odstranitev peg.

Prodaja komad 80 vin.

= JOSIP ZORNIK V GORICI. =

Gostilna Žagar ob državnem kolodvoru!!

(Pokopališčna cesta št. 41)

Priporoča potnikom in slavnemu
gostinstvu sploh svojo dobro vrejeno
gostilno. Lahko postreže o vsakem dnevu
v času z mrzlimi in gorkimi
jedili. Toči vedno sveže pivo
izborna briska, istrska in
vipavska vina.

Na razpolago so sebe za prenočišča.

Postrežba točna, cene zmerne

Stara tvrdka pri kateri se stalni
klijenci poslužujejo že nad 30 let!

Druge reklame ne potrebuje
moja krojaška
delavnica in trgovina z
gotovimi oblekami.

Vabim cenj. g. naročnike,
da si ogledajo vsak čas
v moji trgovini to dneve
dospelo

spomladansko in
letno blago.

= Anton Krušič, =
krojaški mojster in trgovec
v Gorici

tek. Franka Josipa 35 — tek. Josipa Verdi 33.

oprava in komisijska zaloga dvokoles
v Gorici, Via Duomo št. 3.

Batjelu

v Gorici, Via Duomo št. 3.

Kerševani & Čuk
v Gorici

Veliki trg št. 9 (piazza Duomo)

Priporoča svojo
zalogo šivalnih strojev
vaznih sistemov
in umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec
aštelja št. 4 sprejema vsako
opravo šivalnih strojev, dvo-
koles, pušk in samokresov.
šivalne stroje in po-
ravne jamčiva od 5-10 let.

Gorica — Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljud-
skega vrta. — Hotel prvega reda.
— V hotelu in dependenci nad
70 sob in salonov. — Lastna
električna razsvetljava. — Elek-
trični avtomobil-omnibus k vsem
brzovlakom in po potrebi. —
Velik park pretežno z eksotičnim
rastlinstvom. — Mirna, krasna
lega, nič prahu, kakor nalašč
za one, ki hočejo prijetno in
mirno preživeti nekaj časa v
Gorici. — Izborna kuhinja in
klet. — V hotelu je obsežna
knjižnica.

Hamburg-Amerika
Line
Amerika 24.000 ton
Victoria 25.000 ton
K. Seunig, 28
Ljubljana Kolodvorske ulice št. 28

CHRISTOFFLE

Namizno orodje in posodje
vseh vrst.
Priznana teko posrebovana
najlepše forme.

Kompletne kasete namiz-
nega orodja, posodja za
omako, kavo, čaj, na-
mizni podstavki, umetni
izdelki.

Jedino nadomestilo
pravega srebra.

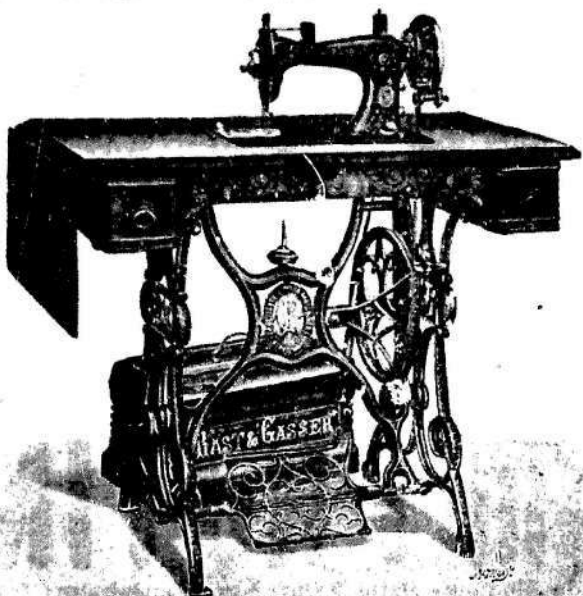
Posebni izdelki za hotele, restavracije
in kavarne, kakor tudi pensijone, gospo-
dinstvo itd.

C. kr. dvorni založniki

Christoffle & Co. — Dunaj

I. Operaring 5 (Heinrichshof).

— Ilustrovan cenik na zahtevanje. —
V vseh mestih zastopano po prekupcih.
Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki
posebno tovarniško znamko in ime Christoffle.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da
smeta od 1. avgusta tekočega leta dalje
— vsled pridobljene koncesije od obrtne
oblasti — sprejemati vsa naročila

električne luči

in gonilnih naprav,
kakor tudi vsa popravila spadajoča v to
stroko.

Z ozirom na dolgoletno vezbanje
pri najboljših tvrdkah te stroke (Schu-
ckert, Siemens & Halke) pričakuje da,
se bode glavno občinstvo ravno tako za-
upno obračalo na podpisance kakor do-
slej ter zagotavlja solidno in ceno iz-
vršitev vsakega naročila spadajočega v
našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata
razna pojasnila
spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpeljava plina, vode in električne luči.

V Gorici, za vajalnice št. 13.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih
nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico,
o teh boleznih. Dobiva se zastoj in
franko v priv. Schwannens-Apotheke,
Frankfurt a. M.

Ceniki zahtevano brezplačno.

Odvetnik

D- Konrad Vodusek

si usoja naznaniti, da odpre svojo
odvetniško pisarno dne 1. sept. t. l.

v Trstu

ulica CASERMA št. 15. I. nadstropje.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN OBELO.

Najceneje kupevališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šoljarje.

Svetilnice. — Rožni veneli. — Mašne
knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na doželi. 2 35-8

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podruž-
nica v Splitu. Zastopstvo v Orizantu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Odlikovana
z diplomom
I. vrste.

Odlikovana
z častno diplomom
Dunaj 1898.

Umetniška
obrtne razstava
Gorica 1900.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Korcu v (lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposke ulice št. 7, I. nadst. — Telefon št. 79.

Račun poštna hranilnice št. 837.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne
28. nov. 1902 se:

Hranilne vloge obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron
dalje z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje
posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila dajejo zadruženikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino
ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži obrestujejo koncem leta po 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1905.: Zadruženikov 1790 z 5917 deleži v znesku
108.852 kron. — Hranilne vloge: 1.593.128-33. — Posojila:
1.599.647-39. — Reservni zaklad: 79.082-62. — Vrednost hiš:
112.328—

Vsakdo naj ohrani podobo ter prepíše ime

„Ottoman“

papir za cigarete

in cevke,

ker s ponarejanji zapeljujejo kadilce.

ŽELODČNE KAPLJICE

(z varstveno znamko sv. Marka)

500 let je stara lekarna, kjer se izdelujejo želodčne kapljice (preje kapljice sv. Marka) po preskušanem zdravniškem receptu. Te želodčne kapljice so izdelane po receptu, ki sem ga dobil na razpolago od nekega zdravnika in delujejo izvrstno na ohranjenju trajnega prebavljanja, zaprtja in slabem teku. Izpisek iz pošiljajo vsaki dan prostovoljno.

Varstvena znamka.

nega zdravja. Kajti dokazalo se je, da so nervoznost, bledica, nespanje, migrena, glavobol vedno posledice slabega prebavljanja, kar povzroči tudi pomanjkljivo tvoritev krvi. Želodčne kapljice delujejo izvrstno pri prehlajenju žolodca, in želodčni šibkosti, pri slabem zahvalnih pisem ki se mi

Z Vašimi želodčnimi kapljicami, ki so ozdravile mojo hčer njene dolgotrajne bledice, sem prav zadovoljen. Prosim pošljite mi za K 8 še 2 ducata. S spoštovanjem HENRIK KUBRICHT, okrajni sodnik v Radenburgu.

Vaše želodčne kapljice so čudovito pomagale moji ženi proti njeni želodčni bolezni. Pošljite takoj še 12 steklenic.

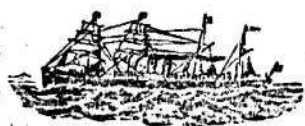
S spoštovanjem JOSIP SCHNEIDER, hišni posestnik Dunaj, Wiener Hauptstrasse.

Želodčne kapljice se razpošiljajo: 1 ducat po K 4—, 3 ducata po K 11—, 5 ducatov po K 17—

poštne prosto, proti predplačilu ali po poštnem povzetju. Edina zaloga in lekarna Zagreb, Markov trg št. 5 tik cerkve sv. Marka.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo najstarejšo firmo

Zwischenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Sirup tamarindo

pripravljen v kemičnem laboratoriju

lekarne Cristofolletti

je najboljša higijenična
pijača v poletnem času.

Cena steklenici 80 vinarjev.

Trgovce s perutnino in jajci
za velike in male pošiljatve išče

Josip Grisi v Trstu.

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

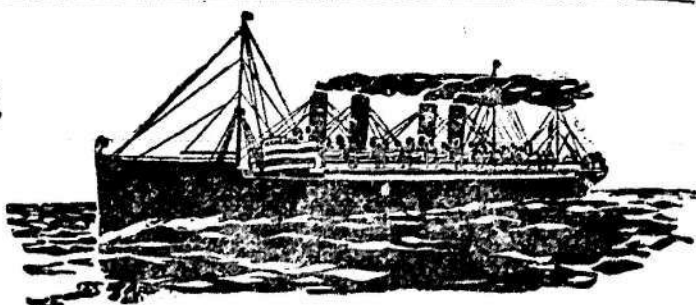
REVMATIZMU in PROTINU

je liker Godina izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igen“, Via del Farneto 4.

cena steklenice K 148. Iz Trsta se za razpošilja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej po anm zneskom K 7— prosto poštne.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severon“škega Lloyd.

Iz
Bremna
v
New
York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prakemerske vožnje traja samo 5—6 dni.

Natančno, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, so na voljo brezplačno. — Postrežba poštena, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizono, Utah, Wloming, Nevada, Oregon in Washington nudijo naše društvo posebno ugodne in isredne cene čez Atlantski ocean. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Ta se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Ne berite tega,
ako ne ljubite
svojih otrok!

Izmed vseh vrst zavarovanja se je najhitreje in najbolj udomačilo zavarovanje za d. to. ker vsakdo, kdor je doživel krasnih ljubezenskih dokazov staršev v tem, da je dobil, vstopivši v praktično življenje, kot temelj za samostojno eksistenco kapital, katerega so starši za ta slučaj zavarovali, ve ceni dobro to institucijo. Toda on ob enem priznava, da je njegova sveta dolžnost, to ljubezen vračati in jo v nemanjši mer izkazati svojim otrokom.

Neposredna posledica tega je pomirljivi faktum, da ne manjka danes v nobeni rodbini, kateri je skrb za blagor otrok, življenska polica.

Prva češka splošna deln. družba za zavarovanje na življenje v Pr. gl. obrača na zavarovanje za doto otrok posebno pozornost; nje to načelo zadefinirajo pogoji, odgovarjajo vsem zahtevam dovršenega zavarovanja, pri tem so zelo razpoložljivi in ob enem kar najcenejši.

Ako se torej zavaruje preskrbitelj (oče, mati, boler, strije itd.) da preskrbi doto svojemu ljubljencu, izvoli si rok za vplačilo zavarovanega zneska takó, da se prilaga starosti, v kateri naj bi se dete preskrbelo. Ako pa zavarovatelj sam doživi ta rok, izplača se njemu zavarovani kapital, in on ga zamore porabiti po načinu, kakoršnega je prvotno določil.

Ako pa zavarovalec (preskrbitelj) tekom zavarovalne dobe umre, preneha plačevanje nadaljnih premij takoj, vendar pa se namišljenemu otroku določen dan izplača ves zavarovani kapital v polnem znesku.

Primer: 30-letni oče zavaruje za svojo hčerko 10.000 K, ki naj bi bile plačljive po 20 letih. Ako umre oče kadarkoli, preneha takoj nadaljno vplačevanje premij in vrh tega se izplača ves zavarovani kapital po 20 letih od pogodbenega dne namišljeni hčerki, ako bi pa tudi ta umrla, ostalim dedičem.

Posebna ugodnost tega zavarovanja se javlja iz sledeče prilike: oče, ki je plačeval premijo 2 leti, umre; namišljena hčerka umre v 19. letu po sklenjeni pogodbi, pri otroških zavarovanjih, ki so drugje v navadi, plača zavarovalnica samo n. pr. 2 x 391.70 K (toraj za 2 leti plačano premijo brez obresti) „PRVA ČESKA“ niti v tem slučaju zavarovanja ne ruši, ampak izplača za leto dnj rodbini popolno zavarovano svoto v znesku 10.000 K. „PRVA ČESKA“ sploš. del. družba za zavarovanje na življenje in vpljane tudi sledeče načine zavarovanja: za slučaj smrti, za slučaj smrti in dolgotrajne, kjer se obrestujejo vplačane premije stalno po 3%, za glavnice v slučaju vojaške službe in višjih študij, za razne dohodke ali rente, za prevzike itd.

Vsa nadaljna pojasnila daje, ter tozadevno cenj. ponudbe in oglase sprejema

zastopnik za Goriško

Josip Rován

komis. & agencijsko podjetje v Gorici. Stolni trg št. 2.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

— Priporoča —

slavnemu občinstvu za blizajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostitih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strgarsko stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.